

Privātās informācijas drošība

Rūdolfs Mazurs, LAKA biedrs

Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācijas konference “Drošība un atvērtība”,
2013. gada 17. janvāris

Kas ir privātums?

- Privātums ir indivīda spēja nodalīt sevi vai informāciju par sevi no pārējiem un izplatīt šo informāciju pēc izvēles
- Privātums nenostāda indivīda intereses pret sabiedrības interesēm, tas nodrošina indivīda privātuma aizsardzību, balstoties uz sabiedrības normām un vērtībām
- Fizisko personu datu aizsardzības likuma mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības, it īpaši privātās dzīves neaizskaramību, attiecībā uz fiziskās personas datu apstrādi

Kāpēc privātums svarīgs?

- Spēku līdzsvaram starp indivīdu un valsti/sabiedrību/uzņēmējiem
- Mazina diskrimināciju
- Vārda brīvība

Privātie dati

- Dati un aktivitātes sociālajos tīklos
- Globālā tīmekļa lietošanas paradumi
- Finanšu transakciju datubāzes (bankas)
- Slimības vēstures datubāzes (e-medicīna)
- Dažādas valsts iestāžu datubāzes
- ....

Privātuma nodrošināšana kā tehniska problēma

- No lietotāja puses:
  - Do Not Track — mīļi palūgt nespiegot
  - Trešo pušu sīkdatņu bloķēšana (arī flash sīkdatnes)
  - NoScript — daudzas lapas izmanto ārējus skriptus, kas var būt kaitnieciskas
  - TOR vai starpnieki
  - Izvairīties no apšaubāmiem pakalpojumu sniedzējiem (vai Facebook ir apšaubāms?)
  - Izmantot decentralizētas sistēmas (Jūta štata datu centrs un mākoņa bīstamība)

Privātuma nodrošināšana kā tehniska problēma

- No pakalpojuma sniedzēja puses:
  - ārējie draudi — droša datu glabāšana
  - iekšējie draudi — ļaunprātīgi administratori
  - muļķības vai kļūdainas politikas draudi — vai gadījumā slēpta informācija pēc politikas/programmatūras izmaiņām vēl aizvien ir slēpta?

Privātuma nodrošināšana kā morāla problēma

- Dalīšanās ar datiem ar 3. pusēm
  - ar lietotāju piekrišanu
  - bez lietotāju piekrišanas
  - pašu piedāvāto noteikumu neievērošana
- Lietotāja privātie dati kā maksāšanas līdzeklis par pakalpojumu (problēmas nav?)
- Vai privātos datus vienmēr nodod pats indivīds?
- *Right to be forgotten* - datu dzēšana, kad lietotājs atsakās no pakalpojuma

Noslēgums

- Atšķiras attiecības starp
  - valsts iestādēm
  - komerciālām organizācijām, kas pakalpojumus piedāvā par "brīvu" (par brīvu ir tikai siers peļu slazdā?)
  - komerciālām organizācijām, kuru pakalpojumus lietotājs pērk par naudu (vienmēr? - pamatpakalpojums par brīvu / papildus pakalpojumi maksas)
- Vai brīvajiem servisiem ir jāspiego?

Diskusija

Vai privātums interneta laikmetā ir pieaudzis vai mazinājies?